Makedonska pravoslavna Crkva u Zagrebu

Македонска православна црква во Загреб

Impressum

IZDAVAČ Grad Zagreb, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj Grada
ZA IZDAVAČA Jadranka Veselić Bruvo, Pročelnica
UREDNICA Sonja Sočivica
NAKLADA 500 primjeraka
SURADNJA I MATERIJALI
MPCO SV. ZLATA MEGLENSKA – ZAGREB
Protojerej Kirko Velinski
TEKST I NACRTI CRKVE SV. ZLATA MEGLENSKA U ZAGREBU
STUDIO BF
Zoran Boševski, Željko Golubić
MPCO SV. NAUM OHRIDSKI – MALMÖ
Protojerej – stavrofor Blažo Kožarski
MPCO SV. NIKOLA – MAINZ
gospodin Mirče Filiposki
MPCO SV. NAUM OHRIDSKI – TRINGEN
prezviter Goran Mantaroski
gospodin Marjan Cvetković
TEKSTOVI I SLIKE IZ MAKEDONIJE
referent Makedonske Pravoslavne Eparhije za Europu
gospodin Konstantin Pavlevski
Prof.dr. Vlatko P. Korobar i suradnici
Arhitektonski fakultet, Sveučilište sv. Ćirila i Metoda, Skoplje
KONCEPT I OBLIKOVANJE
đukićpavlović d.o.o.

Zagreb, svibanj 2014.

Импресум

ИЗДАВАЧ Град Загреб, Градски уред за стратегиско планирање и развој на Градот
ЗА ИЗДАВАЧОТ Јадранка Веселиќ Брувo, Началничка
УРЕДНИЧКА Соња Сочивица
ТИРАЖ 500 примероци
СОРАБОТКА И МАТЕРИЈАЛИ
МПЦО 'СВ. ЗЛАТА МЕГЛЕНСА' – ЗАГРЕБ
Протојереј Кирко Велински
ТЕКСТ И НАЦРТИ НА ЦРКВАТА 'СВ. ЗЛАТА МЕГЛЕНСКА' ВО ЗАГРЕБ
СТУДИО БФ
Зоран Бошевски, Жељко Голубиќ
МПЦО 'СВ. НАУМ ОХРИДСКИ' – МАЛМЕ
Протоереј – ставрофор Блажо Кожарски
МПЦО 'СВ. НИКОЛА' – МАИНЦ
господин Мирче Филипоски
МПЦО 'СВ. НАУМ ОХРИДСКИ' – ТРИНГЕН
презвитер Горан Мантароски
господин Марјан Цветковиќ
ТЕКСТОВИ И СЛИКИ ОД МАКЕДОНИЈА
Референт на Македонската Православна Епархија за Европа господин Константин Павлевски
Проф. д-р Влатко П. Коробар и соработници
Архитектонски факултет, Универзитет 'Св. Кирил и Методиј', Скопје
КОНЦЕПТ И ОБЛИКУВАЊЕ
ѓукиќпавловиќ д.о.о.

Загреб, мај 2014

INTRODUCTION

Exhibition 'The Macedonian Orthodox Church of St. Zlata of Meglen in Zagreb'

This brochure is part of the material for the exhibition of a winning project in a competition to build the Macedonian Orthodox Church of St. Zlata of Meglen in Zagreb, which the City of Zagreb, the City Office for Strategic Planning and Development of the City is organizing in cooperation with the Macedonian Orthodox Church in Zagreb. The exhibition features two topics: one is the architectural project of building the Macedonian Orthodox Church in Zagreb developed by the company STUDIO BF d.o.o., and the other is a historical overview of the development of the Macedonian Church in Macedonia and Europe, from both organizational and architectural perspectives. The exhibition is held at ZgForum – a facility that comes within the competence of the City Office for Strategic Planning and Development of the City, where various events intended for communication with the public take place. After Zagreb the identical display will be presented in other European cities where the Macedonian Orthodox Church is active. The brochure consists of an introduction – a chronological overview of the establishment and operation of the Macedonian Orthodox Church in Zagreb, from the first mass in the Macedonian language in May 1993 till today, as well as of an overview of the organization of the Macedonian Orthodox Church – Ohrid Archbishopric in the world and Europe, with the presentation of churches built in Malmö, Mainz and Tringen. The third part of the brochure presents the architectural project of the Macedonian Orthodox Church of St. Zlata of Meglen in Zagreb, the project which won the first prize in a competition in 2008.

Uvod

Вовед

PRIKAZ 01 OTAC VELINSKI PRIČEŠĆUJE VJERNIKE
/ ПРИКАЗ 01 ОТЕЦ ВЕЛИНСКИ ГИ ПРИЧЕСТУВА ВЕРНИЦИТЕ

Uvod

Početkom devedesetih godina Makedonci pravoslavne vjeroispovijesti koji su u Hrvatsku došli iz raznih razloga, čitajući i slušajući o Makedoncima u Australiji, Americi, Kanadi i europskim zemljama koji su kao stariji iseljenici već odavno bili prihvaćeni u toplo majčinsko krilo makedonske pravoslavne crkve Svetog Klimenta, kako imaju svoje svećenike, svoje crkve bogate duhovnim, kulturnim, prosvjetiteljskim, sportskim i zabavnim životom, započeli su pripreme za osnivanje Pravoslavne crkvene općine u Zagrebu.

Povodom proslave dana Sv. braće Kirila i Metodija u Zagrebu, koja se održala 22. i 23. svibnja 1993., sa nestrpljenjem i radošću iščekivala se prva bogoslužba na makedonskom jeziku. Makedonci su prvi put imali mogućnost prisustvovati na svetoj bogoslužbi koju je služio makedonski pravoslavni svećenik u grko-katoličkoj crkvi 'Sv. Ćiril i Metod' na Gornjem Gradu u Zagrebu.

To je bila i prigoda, da se u razgovoru sa svećenikom prof. dr. Aleksandrom Mustenikovim, realizira ideja oko formiranja crkvene općine. Tako je u prisutnosti svećenika formiran inicijativni odbor, a za predsjednika izabran prof. dr. Toma Prošev.

Inicijativni odbor odmah je počeo s intenzivnim pripremama. Imao je obavezu uspostaviti kontakt sa Makedoncima u Zagrebu i okolici, sa hrvatskim državnim vlastima, lokalnom samoupravom i crkvenim vlastima kao i Svetim arhijerejskim sinodom Makedonske pravoslavne crkve. Jednom riječju, trebalo je izvršiti pripreme za osnivanje crkvene općine na ovom području. Nakon što je sve bilo pripremljeno, dana 11. prosinca 1993. u muzeju Mimara održana je skupština na kojoj je odlučeno da se osnuje Makedonska pravoslavna crkvena općina u Zagrebu, koja će biti posvećena našoj Velikomučenici sv. Zlati Meglenskoj. Za prvog predsjednika, izabran je g. Toma Prošev. Tada je u Zagrebu boravilo izaslanstvo Makedonske pravoslavne crkve predvođeno prof. dr. ocem Aleksandrom Mustenikovim, profesorom na Makedonskom pravoslavnom fakultetu u Skoplju te protođakon Aleksandar Candovski uz pratnju g. Slave Nikolovskog-Katina, predsjednika komisije za vjerska pitanja u Republici

Вовед

Во почетокот на деведесеттите години Македонците од православна вероисповед кои во Хрватска дошле од разни причини, ги започнале подготовките за основање на Православна црковна општина во Загреб.

Читајќи и слушајќи за Македонците во Австралија, Америка, Канада и во европските земји, кои како постари иселеници веќе одамна биле прифатени во топлото мајчинско крило на Македонската православна црква 'Свети Климент', како имаат свои свештеници, свои цркви богати со духовен, културен, просветителен, спортски и забавен живот, започнале со основањето на Македонската православна црковна општина во Загреб.

По повод прославата на Денот на Светите браќа Кирил и Методиј во Загреб, одржана на 22 и 23 мај 1993 година, нестрпливо и со радост се исчекувала првата богослужба на македонски јазик. Македонците првпат имале можност да присуствуваат на Светата литургија што ја служел македнскиот православен свештеник во Гркокатоличката црква 'Св. Кирил и Методиј' на Горниот град во Загреб. Тоа била прекрасна прилика во разговорот со свештеникот, професор д-р Александар Мустеников, да се реализира идејата околу формирањето на Црковната општина. Така, во присуство на свештеникот е формиран Иницијативен одбор, а за претседател избран проф. д-р Тома Прошев.

Иницијативниот одбор веднаш започнал со интензивните подготовки. Имал обврска да воспостави контакт со Македонците во Загреб и околината, со хрватските државни власти, локалната самоуправа и со црковните власти како и со Светиот архиерејски Синод на Македонската православна црква. Со еден збор, требало да се извршат подготовки за основање на црковна општина на оваа подрачје. По сето она што било подготвено, на 11 декември 1993 година во музејот Мимара е одржано Собрание на кое е одлучено да се формира Македонска православна црковна општина во Загреб, која ќе биде посветена на нашата великомаченичка 'Св. Злата Мегленска'. За прв претседател избран е г. Тома Прошев. Тогаш

PRIKAZ 02 MISNO SLAVLJE / ПРИКАЗ 02 БОГОСЛУЖБА

Makedoniji. Skupštini su prisustvovali monsinjor Đuro Kokša, pomoćni zagrebački biskup, profesor dr. Juraj Kolarić i g. Franjo Dobrović iz Komisije za vjerske zajednice u Republici Hrvatskoj.
Nešto kasnije, na isti način formirane su i Makedonske pravoslavne crkvene općine 'Sv. Naum Ohridski' u Splitu, 'Sv. Joakim Osogovski' u Puli i 'Sv. car Konstantin i carica Elena' u Rijeci, i tako redom. Do danas u Europi ima više od trideset crkvenih općina objedinjenih u Makedonsku pravoslavnu eparhiju za Europu za koju je nadležan Eparhijski arhijerej mitropolit europski Njegova Preuzvišenost g. Pimen i koja je pod duhovnom jurisdikcijom Makedonske pravoslavne crkve – Ohridska arhiepiskopija.
Prvih deset godina, tri do četiri puta godišnje dolazio je svećenik iz Makedonije, obično za blagdane Rođenja Kristova – Božića, Kristovog Uskrsnuća – Uskrsa, sv. Zlate Meglenske i sv. Ćirila i Metoda. Svi svećenici koji su dolazili sijali su sjeme Gospodnje u brazdu izoranu na početku, koje je padalo na plodno tlo, te dalo velike duhovne plodove – mir, iskrenu i bratsku ljubav, složnost, jedinstvo i jaku vjeru

PRIKAZ 04 BOGOJAVLJENJE 2014
/ ПРИКАЗ 04 БОГОЈАВЛЕНИЕ 2014

PRIKAZ 03 SUSRET S GRADONAČELNIKOM 2007
/ ПРИКАЗ 03 СРЕДБА СО ГРАДОНАЧАЛНИКОТ 2007

во Загреб претстојувала делегација на Македонската православна црква предводена од проф. д-р отец Александар Мустеников, професор на Македонскиот православен факултет во Скопје и протоѓаконот Александар Цандовски во придружба на г. Славе Николовски-Катина, претседател на Комисијата за верски прашања во Република Македонија. На Собранието присуствовале и монсињор Ѓуро Коша, помошен загрепски бискуп, проф. д-р Јурај Колариќ и г. Фрањо Дубровиќ од Комисијата за верски заедници во Република Хрватска. Нешто покасно, на ист начин се формирани и Македонските црковни општини 'Св. Наум Охридски' во Сплит, 'Св. Јоаким Осоговски' во Пула и 'Св. цар Константин и царица Елена' во Риека, и така по ред. До денес во Европа има повеќе од триесет црковни општини обединети во Македонската православна епархија за Европа за која е надлежен Епархискиот архијереј, Неговото високо преосвештенство, европскиот митрополит,

u Boga. Uvijek kad postoji takva duhovna povezanost iz koje izvire evanđeosko ponašanje i rad, dolazi do velikih uspjeha. To se dogodilo 1995. kada nam je od Zagrebačke Nadbiskupije i kardinala Franje Kuharića ustupljena crkva sv. Rok u Zagrebu na privremeno korištenje. Nakon toga je 2003. potpisan ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Makedonske pravoslavne Crkve od zajedničkog interesa, te je iz Makedonije poslan redovni parohijski svećenik za sjedište u Zagrebu. Godine 2008. kupljeno je građevinsko zemljište za izgradnju Pastoralnog centra i Makedonske pravoslavne crkve u Zagrebu te su 2013. u cijelosti plaćeni svi komunalni doprinosi za gradnju. Iskreno vjerujemo da će nas jedinstvo, iskrena bratska ljubav i vjera u Boga, uskoro sakupiti na polaganju kamena temeljca za izgradnju prve Makedonske pravoslavne crkve na ovim prostorima koju ćemo

господин Пимен и која е под духовна јуриздикција на Македонската православна црква – Охридската архиепископија.
Првите десет години, три до четири пати годишно доаѓал свештеник од Македонија, обично за празниците Раѓањето Христово – Божиќ, Воскресение Христово – Велигден, Св. Злата Мегленска и Св. Кирил и Методиј. Сите свештеници што доаѓале сееле семе Господово во браздата изорана на почетокот, кое паѓало на плодно тло и дало големи духовни плодови – мир, искрена и братска љубов, сложност, единство и силна вера во Господ. Секогаш кога постои таква духовна поврзаност од која извира евангелско однесување и работа, доаѓа до големи успеси. Тоа се случило во 1995 година кога од Загрепската Надбискупија и кардиналот Фрањо Кухариќ е отстапена црквата 'Св. Рок'

PRIKAZ 05 MEĐURELIGIJSKI SUSRET / ПРИКАЗ 05 МЕЃУРЕЛИГИСКА СРЕДБА

PRIKAZ 06 SKUPŠTINA MAKEDONSKE PRAVOSLAVNE EPARHIJE ZA EUROPU
/ ПРИКАЗ 06 СОБРАНИЕ НА МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЕПАРХИЈА ЗА ЕВРОПА

graditi, i u koju ćemo ugraditi sebe kako bi nas upravo ona izgradila kao osobe.
(PROTOJEREJ KIRKO VELINSKI)

во Загреб на привремено користење. После тоа, во 2003 година е потпишан договор помеѓу Владата на Република Хрватска и Македонската православна црква од заеднички интерес, и од Македонија е испратен редовен парохиски свештеник со седиште во Загреб. Во 2008 година купено е градежно земјиште за изградба на Пасторален центар и Македонска православна црква во Загреб, а во 2013 година целосно се платени сите комунални придонеси за изградбата. Искрено веруваме дека единството, искрената братска љубов и вера во Господ, наскоро ќе нé собере на полагањето на темелите за изградба на Македонската православна црква на овие простори која ќе ја градиме и во која ќе се вградиме себеси, со што и нас како лица токму таа би нé изградила.
(ПРОТОЈЕРЕЈ КИРКО ВЕЛИНСКИ)

Ustroj MPC – OA

структурата на мпц – оа

Ustroj Makedonske pravoslavne crkve

Makedonska pravoslavna crkva – Ohridska Arhiepiskopija (MPC-OA), sastoji se od jedanaest eparhija od kojih je osam u granicama Republike Makedonije, dvije su prekooceanske eparhije: Australijsko – novozelandska i Američko – kanadska i jedna eparhija za Europu.
Makedonska pravoslavna eparhija za Europu formirana je 4. prosinca 1994. Službeno je potvrđena i time ubrojena u tadašnjih devet eparhija MPC na Crkveno-narodnom saboru, najvišem zakonodavnom tijelu MPC-OA, u Ohridu 1995. Za prvog nadležnog arhijereja tadašnje nove eparhije postavljen je mitropolit Strumički g. Gorazd odlukom donešenom na redovnoj sjednici SAS (Sveti arhijerejski sinod'?) MPC 25. kolovoza 1995. u manastiru 'Sv.Bogorodica' – Kališta, Struga.
Prva eparhijska skupština održana je 27. veljače 1994. u MPCO 'Sv. Nikolaj Čudotvorac Mirlikijski' u Mainzu, Njemačka.
Ubrzo započinju pripreme za formiranje novih crkvenih općina i sistematska organizacija postojećih, slanjem novih svećenika koji prije svega svojom misijom trebaju uvesti makedonski narod u liturgijski pravoslavni život a zatim da propovijedaju i služe na razumljivom makedonskom jeziku.
Makedonska pravoslavna crkvena općina 'Sv. Naum Ohridski' iz Malmö-a, Kraljevina Švedska, formirana 14. siječnja 1973., bila je prva crkvena općina, te je praktički tamo i postavljen temelj Europske eparhije. Danas se tu nalazi sjedište Europske eparhije i saborni hram 'Sv. Naum Ohridski', posvećen 19. listopada 2013. Ova općina ima otprilike 6.000 vjernika, a parohijski svećenik i arhijerejski zamjenik je protojerej

Организацијата на македонската православна Црква

Македонската православна црква – Охридската Архиепископија, се состои од единаесет епархии, од кои осум епархии се во границите на Република Македонија, две прекуокеански епархии, а тоа се: Австралиско – Новозеландската и Америчко – Канадската, како и една епархија за Европа.
Македонската православна епархија за Европа е формирана на 4 декември 1994 година, а на Црковното-народно собрание, кое е најголем законодавен орган на МПЦ-ОА, во Охрид 1995 година, званично е потврдена и истата вброена во тогашните десет епархии на МПЦ. За прв надлежен архиериј на тогашната нова епархија поставен е митрополитот Струмички, г. Горазд со одлуката донесена на редовната седница на САС МПЦ од 25.08.1995 година во манастирот 'Св. Богородица' – Калишта, Струга.
Првото епархиско собрание било одржано на 27.02.1994 година во МПЦО 'Св. Николај Чудотворецот Мирликијски' во Мајнц, СР Германија.
Набргу започнуваат подготовките за формирање на новите црковни општини и на систематска организација на веќе постоечките, со испраќање нови свештеници кои пред сè со својата мисија треба да го воведат македонскиот народ во литургиски православен живот, а потоа да проповедаат и да служаат на разбирлив македонски јазик.
Македонската православна црковна општина 'Св. Наум Охридски' од Малме во Шведското Кралство, била прва црковна општина формирана на 14.01.1973 година, така што практички таму се поставени темелните на Европската Епархија. Денес таму се наоѓа седиштето на Европската епархија и соборен храм 'Св. Наум Охридски' кој бил посветен на 19.10.2013 година. Оваа општина отприлика има 6.000 верници, а парохиски свештеник

PRIKAZ 07 MPC U EUROPI / ПРИКАЗ 07 ЕВРОПСКА ЕПАРХИЈА

– stavrofor Blažo Kožarski.
Najviše zakonodavno tijelo predviđeno Ustavom MPC je eparhijska skupština na kojoj je donešeno više odluka od bitnog značenja – o postojanju i razvoju MPEE kao i o formiranju novih crkvenih općina i organizacijskom funkcioniranju već postojećih: do danas je održano dvanaest godišnjih skupština.
Odlukom SAS Makedonske pravoslavne crkve – Ohridske Arhiepiskopije, dana 11. studenog 2006. na svetoj božestvenoj liturgiji u hramu ‘Sv. Naum Ohridski’ u Malmö-u, Švedska, introniziran je episkop poljanski g. Pimen za nadležnog eparhijskog arhijereja titulom mitropolit europski.
Mitropolit g. Pimen je za vrijeme trajanja njegovog rada posvetio tri novoizgrađena hrama: u Švicarskoj – Tringen, u Malmöu – Švedska, u Mainzu-Njemačka; kupljeno je nekoliko crkava koje su preuređene u duhu pravoslavlja; započeti su postupci za izgradnju crkve u Zagrebu – Hrvatska i Hannoveru – Njemačka dok se u ostalim crkvenim općinama bogosluži u iznajmljenim katoličkim i evangelističkim crkvama.
Evropska eparhija sastoji se od 15 aktivnih parohija koje opslužuje 15 redovnih svećenika bogo-

и архиерејски заменик е протојерејот ставрофор Блажо Кожарски.
Највисок законодавен орган предвиден со Уставот на МПЦ е Епархиското собрание на кое се донесени повеќе одлуки од големо значење за постоењето и развојот на МПЕЕ како и за формирањето на новите црковни општини и организациското функционирање на веќе постоечките, а до денес се одржани дванаесет годишни собранија.
Со одлуката на САС на Македонската православна црква – Охридската Архиепископија, на 11.11.2006 година на светата божествена литургија во храмот 'Св. Наум Охридски' во Малме, Шведска, устоличен е епископот полјански г. Пимен за надлежен епархиски архијереј со титула митрополит Европски.
Митрополитот, господин Пимен, за времетраењето на неговата работа посвети три новоизградени храмови; еден во Швајцарија – Тринген, друг во Малме – Шведска, трет во Мајнц – Германија, купени се неколку цркви кои се преуредени во духот на православјето, започнати се постапките за изградба на црква во Загреб – Хрватска, во Хановер – Германија, а во останатите црковни општини

PRIKAZ 08 SUSRET KOD MINISTRA KULTURE I PREDSJEDNIKA KOMISIJE VJERSKIH ZAJEDNICA / ПРИКАЗ 08 СРЕДБА КАЈ МИНИСТЕРОТ ЗА КУЛТУРА И ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА КОМИСИЈАТА ЗА ВЕРСКИ ЗАЕДНИЦИ

PRIKAZ 09 PRIJEM KOD GRADONAČELNIKA 2010. / ПРИКАЗ 09 - ПРИЕМ КАЈ ГРАДОНАЧАЛНИКОТ 2010

službom, propovijedima i misionarstvom. U sustavu MPEE registrirana je 31 crkvena općina u kojima se bogosluži povodom većih kršćanskih blagdana i u ovisnosti o prigodama i razvoju prethodno spomenutih općina. Dio njih u bliskoj budućnosti dobit će redovne parohijske svećenike.
Europska eparhija, i pored toga što je jedna od mlađih, predvođena mitropolitom g. Pimenom, jedna je od brzo rastućih eparhija koja je u MPC-OA primjer i ideal o načinu organizacijskog funkcioniranja, a prije svega imajući na umu liturgijsko zajedništvo.
(KONSTANTIN PAVLEVSKI)

се богослужи во изнајмени католички и евангелистички цркви.
Европската епархија се состои од 15 активни парохии коишто ги опслужуваат 15 редовни свештеници со богослужба, проповеди и мисионерство. Во составот на МПЕЕ се регистрирани 31 црковни општини во кои се богослужи по повод на поголемите христијански празници и во зависност на приликите и развојот на претходно спомнатите општини. Дел од нив во блиската иднина треба да добијат редовни парохиски свештеници.
Европската парохија, и покрај тоа што е една од помладите, предводена од Митрополитот г. Пимен, една е од брзо растечките епархии која е во МПЦ-ОА пример и идеал за начинот на организациското функционирање, а пред сè го има литургиското заедништво.
(константин павлевски)

Crkve u Europi

Цркви во Европа

Makedonska Pravoslavna Crkva Sv. Nikola -Mainz

Македонска Православна Црква Св. Никола – Маинц
Камен темелник: септември 2009 година
Првата половина на 2015 година е планирано осветување
Македонска Православна Црква Св.

KAMEN TEMELJAC: Rujan 2009 godine
POSVEĆENJE: u planu u prvoj polovici 2015 godine

PRIKAZ 10 CRKVA SV. NIKOLA – MAINZ / ПРИКАЗ 10 СВ. НИКОЛА – МАИНЦ

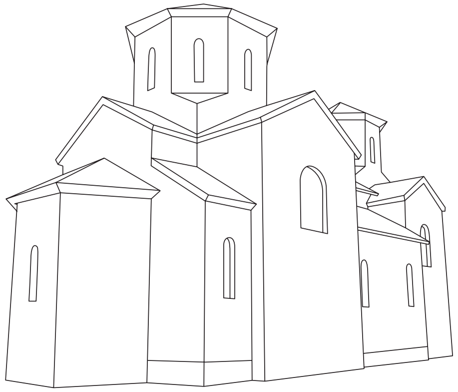

PRIKAZ 11 INTERIJER – IKONOSTAS
/ ПРИКАЗ 11 ЕНТЕРИЕР – ИКОНОСТАСОТ

Makedonska Pravoslavna Crkva Sv. Nauma Ohridskog – Tringen

Македонска Православна Црква Св. Наум Охридски – Тринген
Камен темелник: септември 2007 година
Осветување: септември 2010 година

KAMEN TEMELJAC: rujan 2007 godine
POSVEĆENJE: rujan 2010 godine

PRIKAZ 12 INTERIJER – IKONOSTAS
/ ПРИКАЗ 12/ ЕНТЕРИЕР – ИКОНОСТАСОТ

PRIKAZ 13 CRKVA SV. NAUMA OHRIDSKOG – TRINGEN
/ ПРИКАЗ 13 / ЦРКВА СВ. НАУМ ОХРИДСКИ – ТРИНГЕН

PRIKAZ 14 INTERIJER – IKONOSTAS / ПРИКАЗ 14 ЕНТЕРИЕР – ИКОНОСТАСОТ

PRIKAZ 15 INTERIJER – IKONOSTAS / ПРИКАЗ 15 ЕНТЕРИЕР – ИКОНОСТАСОТ

Makedonska Pravoslavna Crkva Sv. Nauma Ohridskog – Malmö

KAMEN TEMELJAC 18. 10. 2003 godine.
POSVEĆENA 19. 10. 2014 godine.

Македонска Православна Црква Св. Наум Охридски – Малме
Камен темелник 18. 10. 2003 година.
Осветена 19. 10. 2014 година.

PRIKAZ 16 INTERIJER – IKONOSTAS
/ ПРИКАЗ 16 ЕНТЕРИЕР – ИКОНОСТАСОТ

PRIKAZ 17 CRKVA SV. NAUMA OHRIDSKOG – MALMÖ
/ ПРИКАЗ 17 ЦРКВА СВ. НАУМ ОХРИДСКИ – МАЛМЕ

MPC u Zagrebu

мпц во Загреб

Arhitektura znači kompromis pretvoren u radikalni izričaj, to jest sposobnost upijanja suprotnosti i nadilaženja kontradikcija. Naučiti to zahtjeva poduku u potrazi za Drugim u svakom.

ALVARO SIZA, ZAPISI O ARHITEKTURI

Projekt makedonske pravoslavne crkve u Zagrebu

Građevina Pastoralnog centra i crkve Makedonske pravoslavne crkve ukotvila se u postojeći okoliš urbane matrice Stare Knežije uz Zagrebačku aveniju.
Na predloženoj lokaciji pokušava se stopiti s okolišem okupljajući ga i nadograđujući, jer to je jedino njezino mjesto. Postoji nada, ako se mjesto i građevina spoje, da će se nadići fizički i funkcionalni zahtjevi i stvoriti nove vrijednosti u prostoru grada.
Ulaz u crkvu i pastoralni centar planiran je s pločnika uz Ljubljansku aveniju kroz alejni drvored sa sjeverne strane. Građevina nema otvoreni pristupni trg već se preko perforiranog zida formira predvorje crkve kao zaštićeno dvorište. Na taj način je prostor ispred crkve postao intimniji i distanciraniji od jakog prometa na aveniji. Ulaz je planiran ispod tijela zvonika koji ga natkriva kao ogromna streha i orijentira se prema dvorištu koje vodi u pastoralni centar.
Lađa crkve planirana je kao kvadarni volumen s bačvastim svodom koji se proteže uzduž cijele duljine, distancira se bočno od zidova i završava u stijeni ikonostasa. Cijeli je prostor osvijetljen

Проект Македонија православна Црква Загреб

Зградата на Пасторалниот центар и Македонската православна црква се укотвила во постоечката околина на урбаната матрица на Стара Кнежија во Загрепската авенија.
На предложената локација настојува да се стопи со околината собирајќи ја и надоградувајќи ја, бидејќи тое е едино нејзино место. Постои надеж, ако местото и градбата се спојат, да се надминат физичките и функционалните барања и да се создадат нови вредности во просторот на градот.
Влезот во црквата и Пасторалниот центар планиран е од тротоарот со Љубљанска авенија низ алејниот дрворед од северната страна. Зградата нема отворен пристапен плоштад туку преку перфориран ѕид се формира предворје на црквата како заштитен двор.
На тој начин просторот пред црквата стана поинтимен и подистанциран од големиот сообраќај на авенијата.
Влезот е планиран под телото на камбанаријата кој го наткрива како огромна стреа и се ориентира кон дворот кој води во Пасторалниот центар.
Лаѓата на црквата е планирана како квадарен волумен со бочвест свод кој надолжно се протегнува по целата должина, странично се дистанцира од ѕидот и завршува во карпата на иконостасот. Целиот простор е осветлен со дифузно светло од тесни отвори од север-

Архитектурата значи компромис претворен во радикален израз, то ест способност за усвојување на спротивностите и надминување на контрадикциите. Да се научи тоа бара подучување во стремежот за Другиот во секој.

АЛВАРО СИЗА, ЗАПИСИ ЗА АРХИТЕКТУРАТА

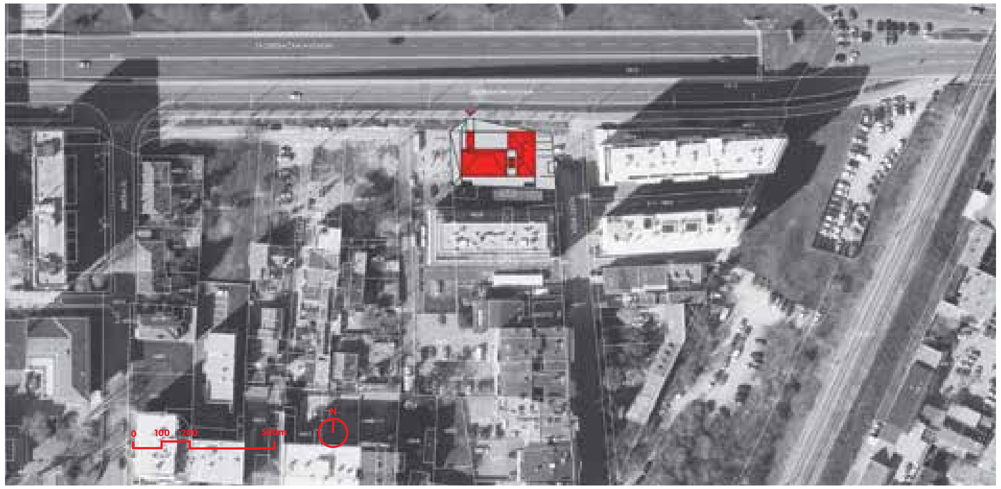

PRIKAZ 18 SITUACIJA / ПРИКАЗ 18 СИТУАЦИЈА **/ 1 : 5000**

difuznim svijetlom uskih otvora sa sjevernog i južnog pročelja, disperziranim preko bačvastog svoda koji doprinosi intimi i skrovitosti lađe.
Zidovi i strop glavne lađe ostavljeni su kao prazne stranice knjige, čekajući sadržaj.
Uz ulazni prostor u pastoralni centar smještena je vertikalna komunikacija za kat, koji je projektiran kao stan za svećenika i njegovu obitelj, i u podrum gdje su predviđeni servisni prostori crkve, dvorana za okupljanje i apartman za goste. Taj se prostor predviđa kao podrumski, ali je osvijetljen i prozračen preko deniveliranog dvorišta čime je osiguran intimni i polivalentni prostor za okupljanje i druženje.
Nastojalo se ostvariti jednostavnu, ali simboličnu kompoziciju u kojoj se jasno čitaju utjecaji

ната и јужната фасада, дисперзирани преку бочвестиот свод што придонесува за интимата и закриеност на лаѓата.
Ѕидовите и таванот на главната лаѓа оставени се како празни страници на книга, чекајќи ја содржината.
Покрај влезниот простор во Пасторалниот центар сместена е вертикална комуникација со спратот, кој е проектиран како стан за свештеникот и неговата фамилија, и во подрум каде се предвидени сервисни простори на црквата, сала за собирање и апартман за гости. Тој простор се предвидува како подрумски, но е осветлен и прозрачен преку денивелираниот двор со што е осигуран интимен и поливалентен простор за соби-

PRIKAZ 19 UNUTARNJE DVORIŠTE / ПРИКАЗ 19 ВНАТРЕШЕН ДВОР

tradicije u glavnoj dispoziciji i suptilno prikrivaju intimni prostori ostavljajući ih prvenstveno liturgiji kojoj moraju biti posvećeni.
Pročelje tijela crkve i pastoralnog centra projektirano je od betona izrađenog na gradilištu, komponiranog od bijelog cementa i biranog agregata. Kvalitetnom i pažljivom izradom i ugradnjom betona namjeravamo u završnu teksturu pročelja uključiti utjecaj ljudskog rada i vremena koji će biti uvijek čitljivi na licu građevine kroz sve svoje nesavršenosti.
Vanjski prizemni zid namjerava se izvesti od prefabriciranih betonskih perforiranih elemenata koji tvore ogradni zid, ali i sokl pastoralnog centra i dvorišta. Odabirom materijala i njegovom pažljivom upotrebom, uz visoki supanj obrtničkog rada namjeravamo bez prikrivanja prikazati fizički rad kao sastavni dio građenja.
(ZORAN BOŠEVSKI I ŽELJKO GOLUBIĆ)

рање и дружење.
Се настојуваше да се оствари едноставна, но симболична композиција во која јасно се читаат влијанијата на традицијата во главната диспозиција и суптилно да се прикријат интимните простори оставајќи ги пред сé на литургијата на која мора да бидат посветени.
Фасадата на црквата и Пасторалниот центар се проектирани од бетон изработен на градилиштето, компониран од бел цемент и биран агрегат. Со квалитетна и со внимателна изработка и со вградување на бетон намеравамe во завршната текстура на фасадата да го вклучиме и влијанието на човечката работа и времето који секогаш ќе бидат читливи на лицето на градбата низ сите свои несовршености.
Надворешниот приземен ѕид се намерава да се изведе од префабрицирани бетонски перфорирани елементи кои прават ограден ѕид, но и платформа на Пасторалниот центар и на дворот. Со одбирањето на материјалот и со неговата внимателна употреба, со голем степен на занаетчиската работа намеравамe без прикривање да ја прикажеме физичката работа како составен дел на градењето.
(ЗОРАН БОШЕВСКИ, ЖЕЉКО ГОЛУБИЌ)

PRIKAZ 20 3D PRIKAZ / ПРИКАЗ 20 3D ПРИКАЗ

PRIKAZ 21 3D PRIKAZ / ПРИКАЗ 21 3D ПРИКАЗ

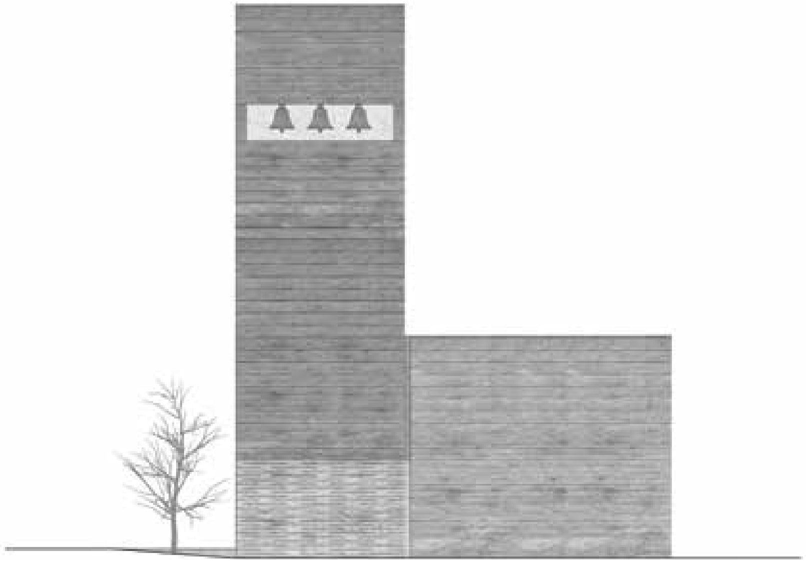

PRIKAZ 22 ZAPADNO PROČELJE / ПРИКАЗ 22 ЗАПАДНА ФАСАДА

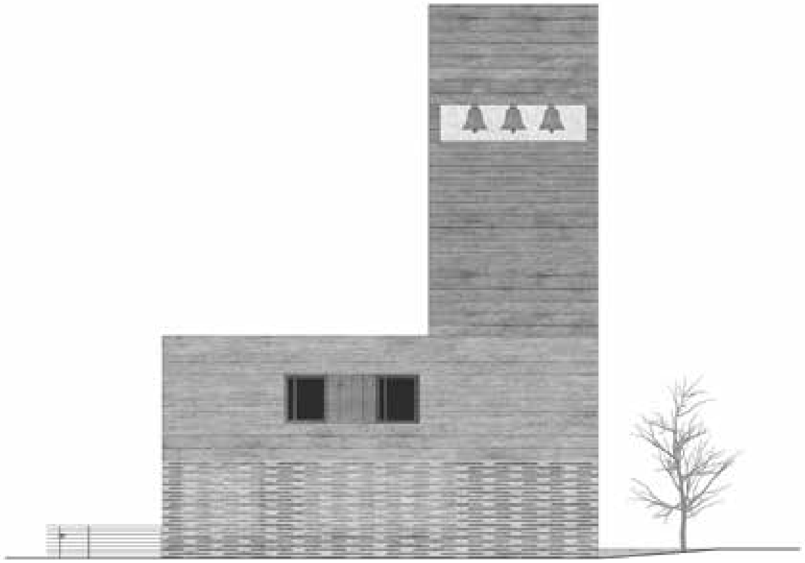

PRIKAZ 24 ISTOČNO PROČELJE / ПРИКАЗ 24 ИСТОЧНА ФАСАДА

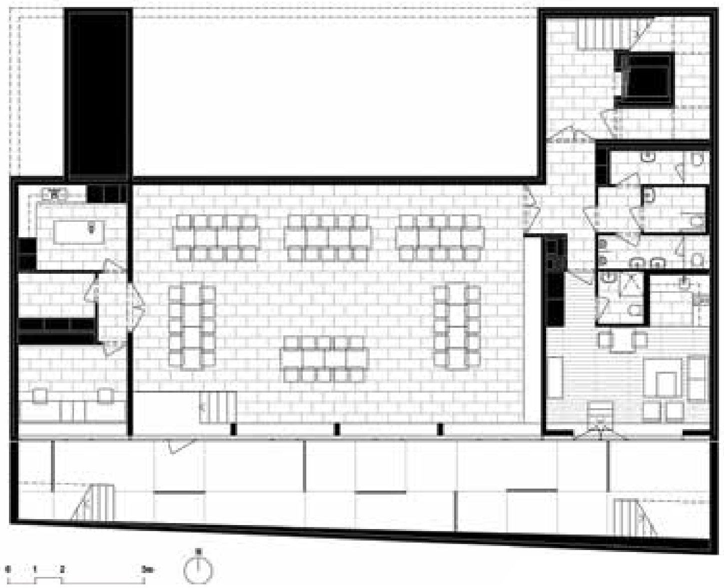

PRIKAZ 23 TLOCRT SUTERENA / ПРИКАЗ 23 ОСНОВА НА СУТЕРЕНОТ

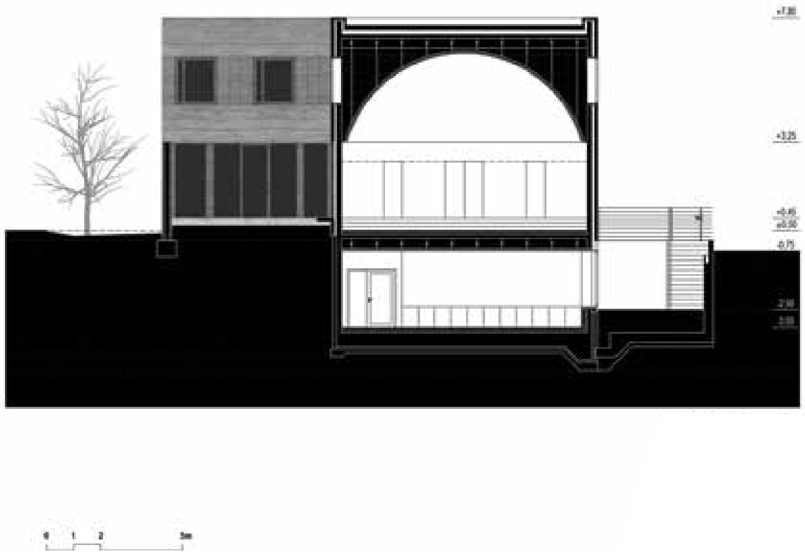

PRIKAZ 25 POPREČNI PRESJEK / ПРИКАЗ 25 ПОПРЕЧЕН ПРЕСЕК

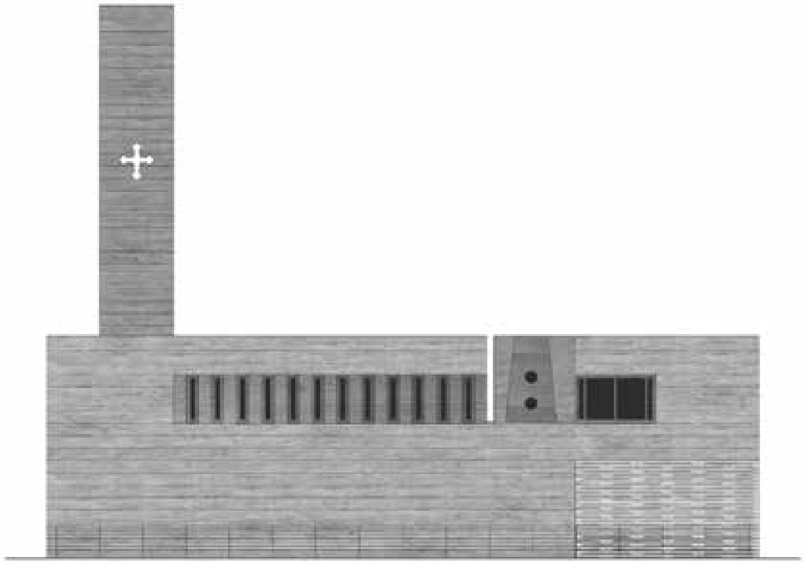

PRIKAZ 26 JUŽNO PROČELJE / ПРИКАЗ 26 ЈУЖНА ФАСАДА

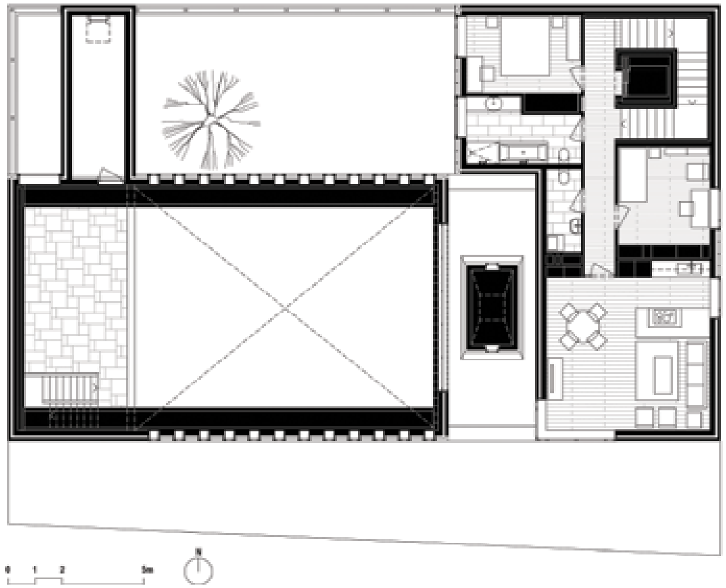

PRIKAZ 27 TLOCRT PRVOG KATA / ПРИКАЗ 27 ОСНОВА НА ПРВИОТ КАТКАТ

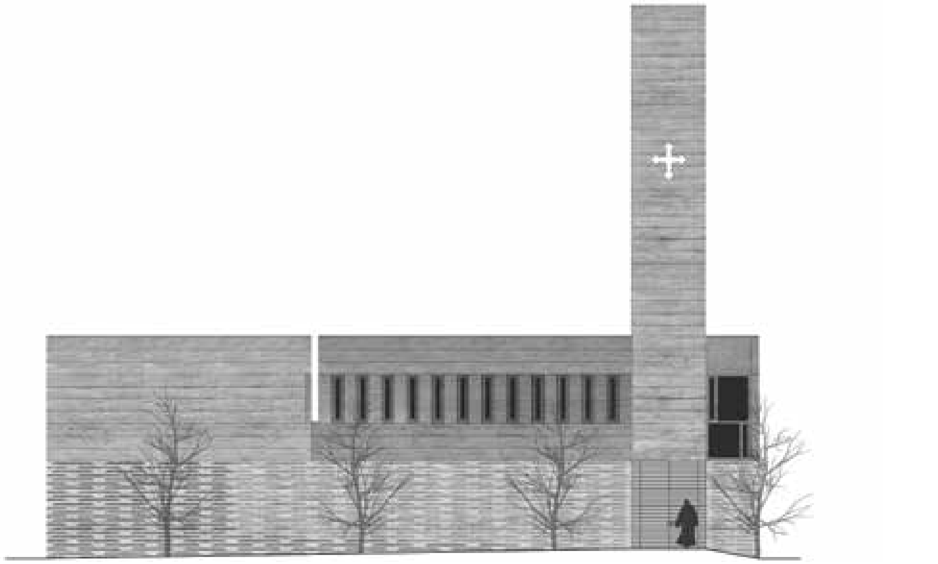

PRIKAZ 28 SJEVERNO PROČELJE / ПРИКАЗ 28 СЕВЕРНА ФАСАДА

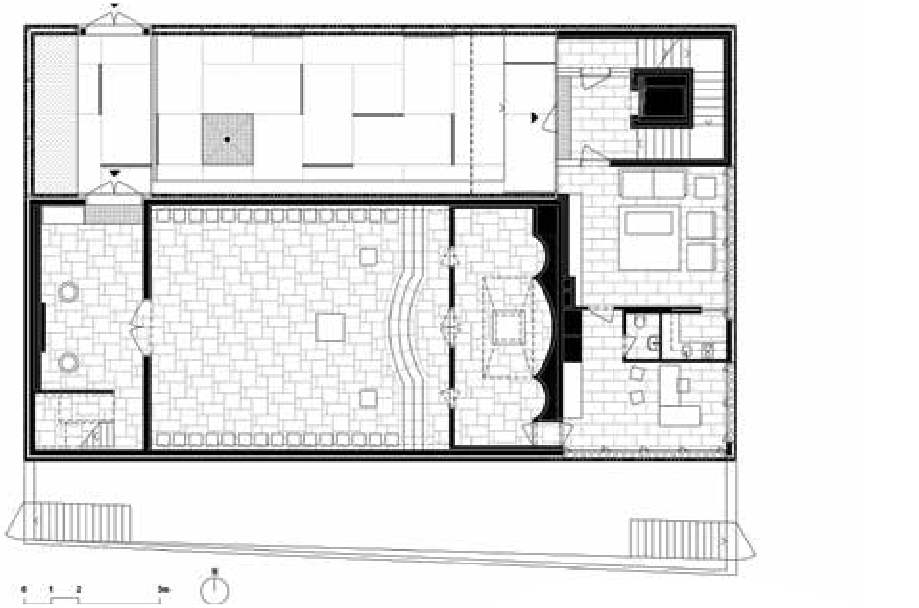

PRIKAZ 29 TLOCRT PRIZEMLJA / ПРИКАЗ 29 ОСНОВА НА ПРИЗЕМЈЕТО

Pastoralni centar i crkva Makedonske pravoslavne crkve u Zagrebu
Lokacija: Nova cesta, Zagreb, Hrvatska
Autor: STUDIO BF; Zoran Boševski, Boris Fiolić, Željko Golubić
Glavni projektant: Zoran Boševski
Projektni tim: Zoran Boševski, Boris Fiolić, Željko Golubić
MAKETA 1:100: Dujam Ivanišević, Silvija Laković
MAKETA 1:50: Igor Kozlina, Ivan Capan
NATJEČAJNE VIZUALIZACIJE: Janko Velnić, Ivan Žic
IZVEDBENE VIZUALIZACIJE I FOTOGRAFIJA MAKETE: Krešimir Romić
Projekt: 2008 — 2014
Gradnja: 2014 —
Tip projekta: pozivni natječaj, 1. nagrada
Veličina parcele: 711 m^2
Bruto površina: 945m^2
Volumen: 3536 m^3
Tlocrtna površina: 613 m^2
Investitor: Makedonska pravoslavna crkvena općina 'Sv. Zlata Meglenska'
Projekt konstrukcije: STUDIO ARHING; Juraj Pojatina
Fizika zgrade: Mateo Biluš
Detalji: KTB; Mihail Gavrilov, STUDIO BF; Stojan Zafauk
Projekt vodovoda i odvodnje: ŠPREM PROJEKT; Mihajlo Šprem
Projekt elektroinstalacija: ELEKTROPLAN; Mladen Stošić
Projekt zaštite od požara: INŽENJERING KOSOVIĆ; Goran Kosović
Projekt strojarskih instalacija: CITARA; Marinko Zečević
Projekt rasvjete: IBF; Ratko Selihar
Projekt dizala: LIFT MODUS; Rok Pietri
Projekt interijera: Petar Barišić, Zoran Boševski, Boris Fiolić, Željko Golubić
Stručni konzultanti za vidljivi beton (pročelje):
Roman Šilje; Sandro Vlačić – HOLCIM;
Vladimira Mascarell – HALFEN;
Michael Unterhofer – SCHOCK;
Marin Kučiš – ALUKOENIGSTAHL;
Ante Labudović – GAL ZAGREB

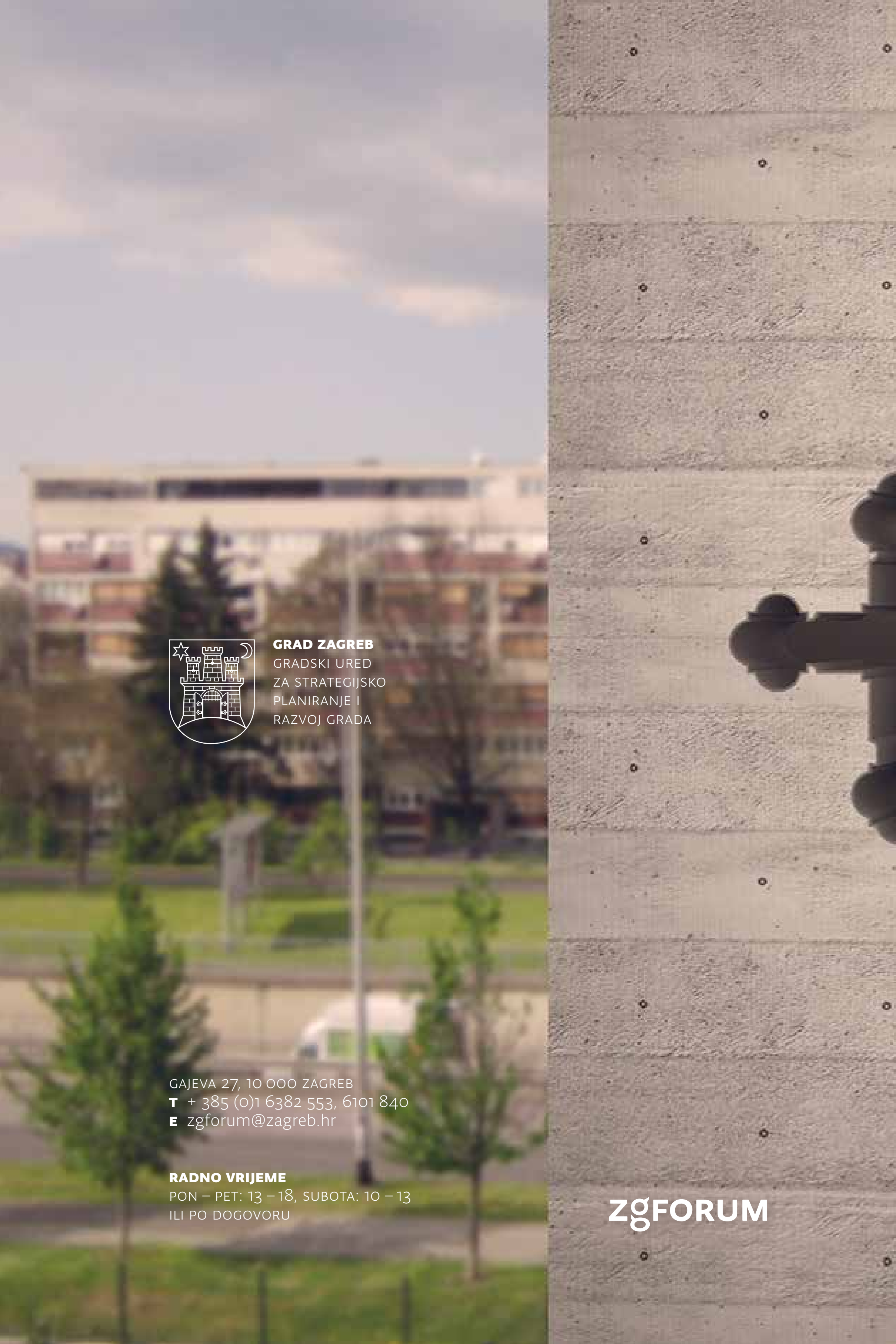

GRAD ZAGREB
GRADSKI URED
ZA STRATEGIJSKO
PLANIRANJE I
RAZVOJ GRADA

GAJEVA 27, 10 000 ZAGREB
T + 385 (0)1 6382 553, 6101 840
E zgforum@zagreb.hr

RADNO VRIJEME
PON – PET: 13 – 18, SUBOTA: 10 – 13
ILI PO DOGOVORU

zgFORUM